Onderzoek naar de impact op en ervaringen van patiënten die kort advies krijgen rond het metabool syndroom

Haio: BOECKX Dorine , U.A.
Promotor: BASTIAENS Hilde , U.A.
Praktijkopleider: HEISTERCAMP Francine , LAUWERS Koen , VAN AKEN Eric , VANDEPUTTE Frank

Context: Frequent worden patiënten, naar aanleiding van jaarlijkse controles bij de huisarts, geconfronteerd met afwijkende waarden op vlak van cholesterol, glycemie, bloeddruk en/of gewicht. Uiteraard zijn een medicamenteuze behandeling en/of levensstijlaanpassing dan aangewezen en voorzien door de huisarts, maar vaak wordt de ernst van de situatie niet aangehaald door de arts of niet erkend door de patiënt. Bij een combinatie van een aantal van deze afwijkingen spreekt men van het metabool syndroom, waarbij er een verhoogde kans bestaat op het ontwikkelen van cardiovasculaire aandoeningen of diabetes mellitus type 2. Uitgebreid eerder onderzoek heeft al aangetoond dat een verandering in levensstijl een positief effect kan hebben op de afwijkende waarden binnen het metabool syndroom. Ander onderzoek heeft aangetoond dat het geven van een kort en bondig gericht advies al kan volstaan om de patiënt zijn levensstijl wat betreft voeding, beweging, alcoholverbruik en roken te laten aanpassen, of toch tenminste kan laten nadenken over wat er anders zou kunnen.

Onderzoeksvraag: Kan kort advies volgend op confrontatie met een gezondheidsrisico een aanzet geven tot gedragsverandering bij de patiënt?

Methode: In het kwalitatieve luik van dit beschrijvende onderzoek is nagegaan wat nu de reactie is van de patiënt wat betreft gedrag wanneer hij geconfronteerd wordt met de diagnose metabool syndroom. Patiënten werden geselecteerd op basis van afwijkende waarden wat betreft nuchtere glycemie, HDL-cholesterol, triglyceriden, bloeddruk en buikomtrek. De geïncludeerde patiënten werden ingelicht over hun gezondheidstoestand, waarna zij kort advies meekregen over de mogelijke aanpassingen die zij zouden kunnen doorvoeren met het oog op het verbeteren van de gezondheid en aldus zo het risico op complicaties van het metabool syndroom te verminderen. Door middel van een semigestructureerd interview werden alle geïncludeerde patiënten na een viertal weken bevraagd naar hun ervaringen met de mededeling, alsook wat het effect was op hun gedrag en levensstijl, waarna deze reacties en ervaringen via een thematische analyse werden verwerkt.

Resultaten: De resultaten werden besproken aan de hand van een vijftal thema’s die naar voren zijn gekomen uit de analyse van de interviews. Op elk van deze thema’s waren de antwoorden veelal positief maar heel gevarieerd. Op basis van een aantal quotes wordt meer inzicht verschaft in hoe de patiënten dit proces van confrontatie, verwerking en advies hebben doorlopen en hoe dit hun levensstijl heeft beïnvloed.

Conclusie: Er kon geconcludeerd worden dat de resultaten van deze studie, waarin werd nagegaan of, na het meedelen van een diagnose en de daarbijhorende risico’s, een kort advies voldoende kon zijn om een gedragsverandering te bekomen, alvast veelbelovend zijn. Ondanks de uiteenlopende reacties op de gestelde vragen, kon opgemaakt worden dat de meerderheid van de patiënten die meewerkten de gegeven adviezen ter harte hebben genomen. Nagenoeg iedereen ging na het eerste gesprek over naar reflectie over zijn of haar levensstijl, waarbij de meerderheid zelfs aan de slag is gegaan met de gegeven adviezen en in meer of mindere mate een gedragsverandering vertoonden.